

Твариний і рослинний світ України

February
8, 2017

1

Тваринний світ України

- ▶ Різноманітність природних умов зумовлює багатство тваринного світу України. На її території водяться ссавці (100 видів), птахи (360 видів), риби (200 видів), плазуни (20 видів), земноводні (17 видів). Тваринний світ змінювався протягом геологічних періодів та в історичний час. Дослідники вважають, що наприкінці палеогену тут водилися свиноподібні тварини — антракотерії, безрогі носороги, білки, з птахів — баклани, мартини, кулики, качки, лелеки, сови. У річках жили крокодили, в морях — хижозубі кити. Наприкінці неогену (1 млн років тому), коли площа суходолу досягла сучасних розмірів, типовими представниками тваринного світу були: із ссавців — коні-гіпаріони, жирафи, мавпи-макаки, дикобрази, шаблезубі тигри, ведмеді, лисиці, їжаки, хохулі, зайці; з птахів — марабу, страуси, фламінго, дикі кури. В антропогені під час наступання льодовика вимерли гіпаріони, носороги, мавпи, жирафи, страуси, марабу. Натомість з'явилися мамонти, волохаті носороги, велетенський і північний олені, печерні ведмеді і леви, гієни плямисті.

Крапчастий ховрах

- ▶ Раніше крапчастий ховрах зустрічався на більшій частині території України. Але через знищення місць проживання і цькування хімічними препаратами, їх кількість різко скоротилася. На початку 2000-х популяція ховрахів не перевищувала й тисячі особин, поширених у Харківській та Луганській областях невеликими колоніями.

Хохуля руська або вихухіль

- ▶ Вихухіль занесений до Червоної книги не тільки України, а й Російської Федерації. На сьогоднішній день налічується близько 35 000 особин хохулі, однак популяція їх різко скорочується через негативний вплив людини на навколишнє середовище. На території України хохуля зустрічається тільки в Сумській області, чисельність складає всього близько 300 особин.

February
8, 2017

Корсак (степова лисиця)

Через цінне хутро є об'єктом мисливського промислу. Занесена до міжнародної Червоної книги. На Україні популяція степової лисиці залишилася тільки в Луганській області. Чисельність зграї не більше 20 особин.

Європейська норка

► Популяція європейської норки різко скоротилася через мисливський промисел та ввезення на територію Європи сильнішого хижака - американської норки. Ссавець занесен до списку Всесвітньої спілки охорони природи. На Україні мешкає близько 200 особин.

Рослинний світ України

- ▶ Флора України нараховує понад 27 тисяч видів (гриби і міксоміцети – 15 тисяч, водорості – 5 тисяч, лишайники – 1,2 тисячі, мохи – 800 і судинні рослини – 5,1 тисяч, до яких також входять найважливіші культурні види, а з урахуванням екзотів, які вирощуються в ґрунті ботанічних садів – понад 7,5 тисяч видів. З них 826 видів занесено до Червоної книги України (третє видання 2009 року).
- ▶ Під природною рослинністю зайнято 19 млн га (близько третини території). Найбільше ендемичних, рідкісних та зниклих видів у Кримських горах і Карпатах, де зосереджена майже половина всіх ендемічних і близько 30% усіх рідкісних та загрожених видів.
- ▶ У процесі виробничої діяльності людини рослинний світ України суттєво змінився: впродовж XVI–XIX століть у лісостеповій зоні площа лісів скоротилася більше, ніж у п'ять разів, а площа найцінніших дубових і букових лісів тільки у XIX сторіччі зменшилася на чверть. У XX сторіччі великої шкоди було завдано лісам у роки після Другої світової війни в ході відбудови народного господарства.

Коручка болотна

- ▶ Трав'яниста рослина 20-70 см заввишки, гемікриптофіт. Кореневище довге, повзуче, розгалужене. Кожна особина має кілька прямих стебел блідо-зеленого або рожевуватого кольору, у верхній частині злегка опушених. Листки (4-8 штук) чергові, довгасто-яйцеподібні, ланцетні. Нижні завдовжки 10-20 см, верхні – дрібніші, за розміром наближаються до приквітків

Тирлич безстебловий

▶ Багаторічна трав'яниста рослина заввишки 5-10 см. Листки розеток овальноеліптичні, тупуваті. Квітки одиничні. Чашечка завдовжки 20-30 мм. Віночок завдовжки 50-70 мм, голубувато-синій з оливково-зеленими плямами. Цвіте у червні – липні. Плодоносить у серпні. Розмножується насінням та вегетативно. Світлолюбний.

Шафран Гейфеля

- ▶ Трав'яниста рослина 10-19 см заввишки, геофіт, весняний ефемероїд. Бульбоцибулин а кругла, 10-15 мм завширшки, трохи сплюснута зверху та знизу, вкрита темно-коричневою тунікою, утвореною сухими лускоподібними низовими листками. Листків 2-3 штуки, вони лінійні, з загорнутими краями, 2-7 мм завширшки, під час цвітіння 2-5 см завдовжки, потім подовжуються до 8-17 см. По центру кожного листка пролягає поздовжня срібляста смужка.

